

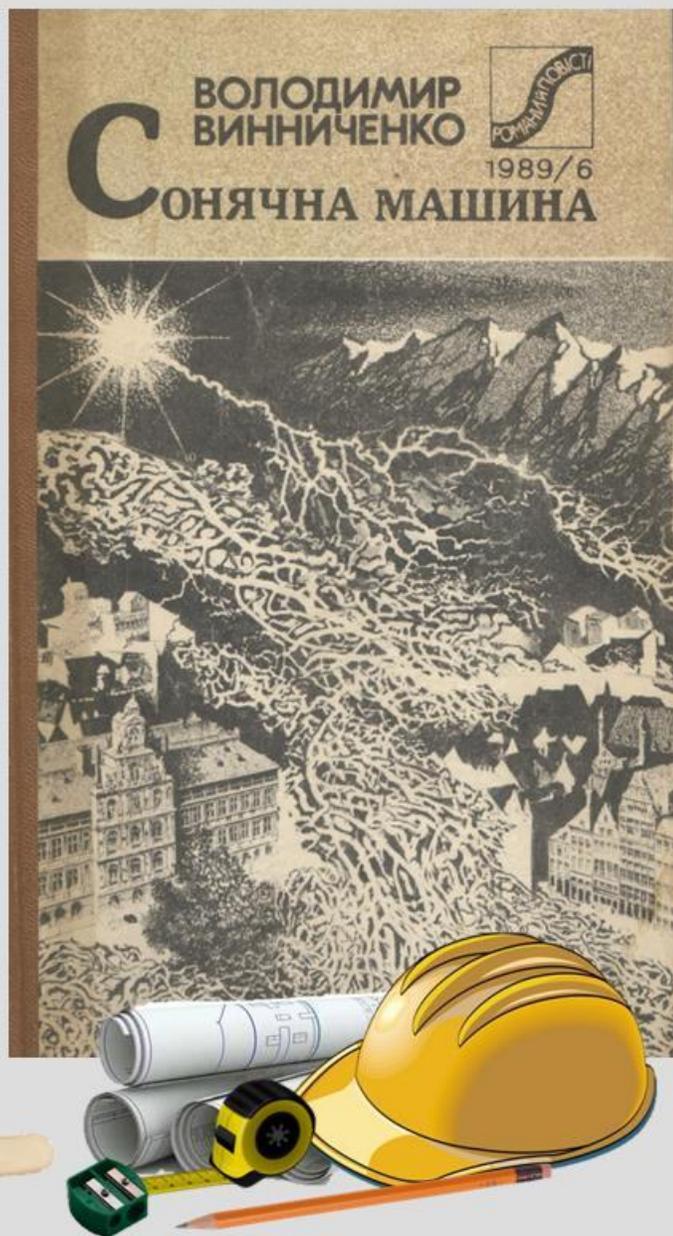
Я інженер!
образ інженера
в художній літературі

Поняття «інженер» зародилося в Італії в середні віки. Спочатку так називали людей, які керували військовими машинами. Поняття громадський інженер з'явилося у XVI столітті в Голландії стосовно будівництва мостів та шляхів, потім інженери з'явилися в Англії, а після цього в інших країнах.

До теперішнього часу функції представника інженерної професії суттєво змінилися. З латинської мови слово «*ingenium*» перекладається як «здатність, винахідливість». І дійсно, інженер — дуже універсальний фахівець, що відрізняється особливим даром до винаходів. Інженери працюють в різних областях. Їх праця необхідна в сфері транспорту, авіації, будівництва, на промислових підприємствах, в наукових центрах. Такі фахівці виробляють абсолютно все: від предметів повсякденного попиту до найскладніших технічних споруд. Настільки велика затребуваність інженерських навичок у багатьох областях привела до появи в цій професії різних напрямків. Так, серед інженерів існують конструктори, механіки, програмісти, технологи, економісти, організатори праці. Всіх їх об'єднує участь у розробках різних пристроїв, споруд, алгоритмів.

Для ближчого знайомства з людьми цієї непростой, але дуже цікавої професії пропонуємо Вам добірку літературно-художніх видань, в яких так чи інакше зачіпаються інженерні теми та інженер — головний герой твору або інженерна думка на чолі сюжету.

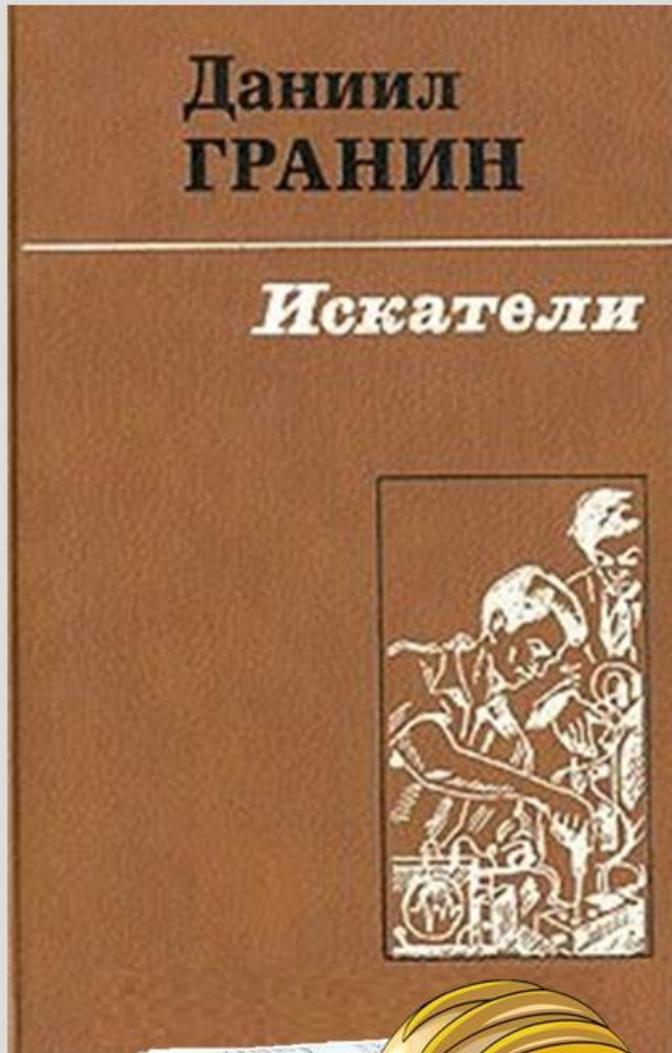

Винниченко В. К. Сонячна машина : роман / Володимир Винниченко ; [відп. ред., авт. післям. П. М. Федченко]. — Київ : Дніпро, 1989. — 619 с. — (Романи й повісті ; № 6).

«Сонячна машина» В. Винниченка — перший український науково-фантастичний та утопічний роман. Місце дії у творі — Німеччина, десь через 40-50 років після закінчення Першої світової війни. Для країни це не легкі часи: йде запекла боротьба соціалістів проти капіталістів. Капіталісти хочуть створити Єдину республіку Землі й на її чолі поставити людину, яка зараз править Німеччиною. На противагу їм діє соціалістичне об'єднання Інарак, яке бореться за рівність та права для всіх.

У цей час вчений Рудольф Штор винаходить Сонячну машину, яка дозволяє будь-яку рослину перетворювати в хліб. І, здавалося б, чудова річ, тепер не буде голоду і нерівності, але не все так однозначно. Бо коли людина має що їсти і впевнена в тому, що їжа буде в неї завжди, вона не бачить більше сенсу в праці.

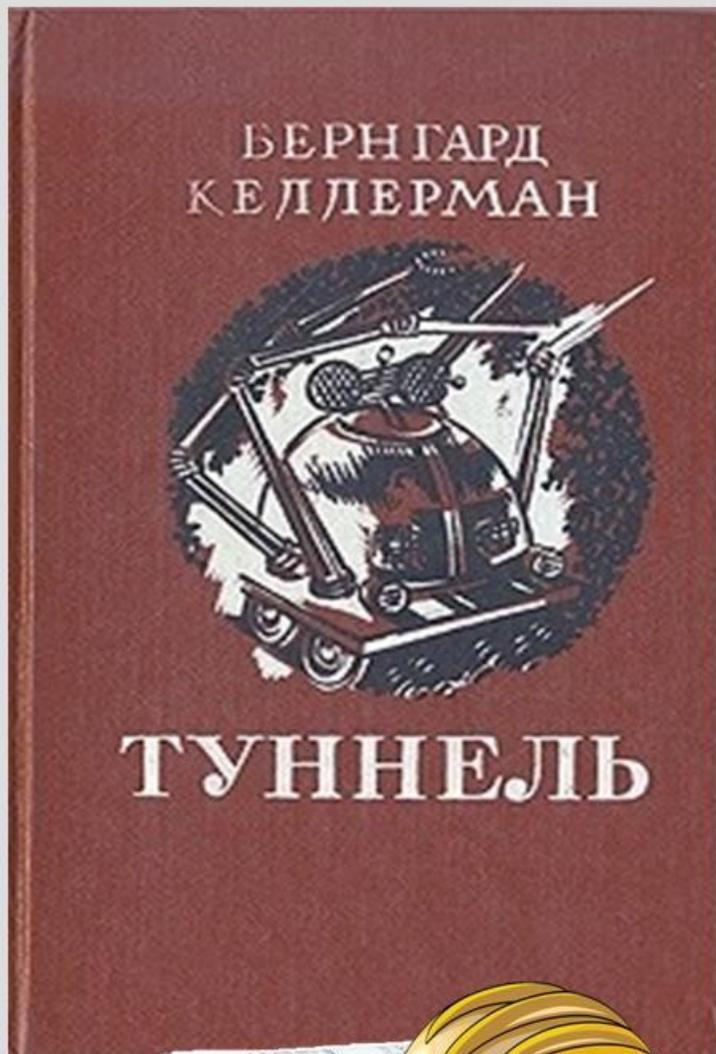

Гранин Д. А. Искатели : роман / Даниил Гранин ; [худож. В. М. Аладьев]. — Москва : Высш. шк., 1987. — 416 с.

Молодий інженер Андрій Лобанов після захисту дисертації не захотів залишитися на викладацькій роботі у вузі, а вирішив піти на виробництво, тому що тільки там можна було впровадити вигаданий ним пристрій — дистанційний локатор пошкоджень електричних мереж.

Він стає начальником електролабораторії, де йому доводиться вирішувати безліч повсякденних проблем, знаходити спільну мову з людьми, вчитися керувати ... а також боротися з байдужими бюрократами і кар'єристами, які заважають реалізувати його творчі плани.

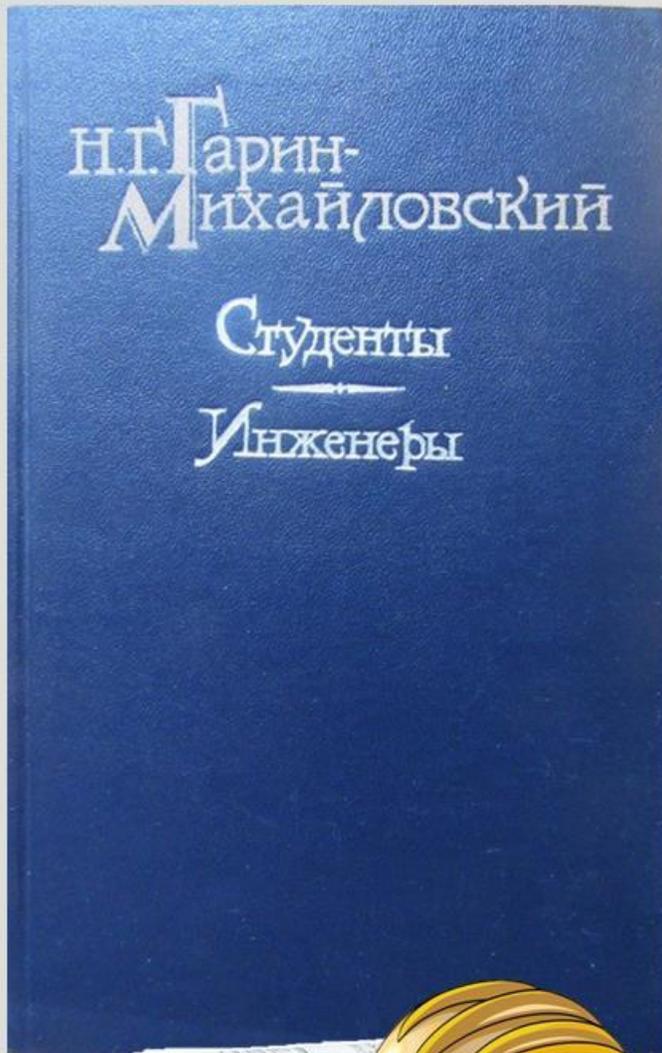
Роман написаний в 1954 році, але читачі знаходять багато спільного між описаними в ньому подіями і сьогоdnішніми реаліями. Хоча з того часу пройшло дуже багато років, немає вже тієї держави, немає планової економіки, змінилася ідеологія, але бюрократія та недоліки людей залишилися все ті ж.

Келлерман Б. Туннель : роман : пер. с нем. / Бернгард Келлерман ; [пер. П. С. Бернштейн ; ред. Г. Ю. Рергельсон]. — Донецк : Донбас, 1983. — 264 с.

Роман «Туннель» Б. Келлермана, класичний зразок «виробничої фантастики», з'явившись у 1913 році, відразу ж став бестселером і приніс автору світову популярність.

Головний герой книги, талановитий інженер і винахідник Мак Аллан, людина величезної енергії і видатних організаторських здібностей, прагне втілити в життя свою мрію — побудувати під Атлантичним океаном тунель, що з'єднує Європу та Америку. Для будівництва тунелю потрібні колосальні кошти, які Мак Аллан знаходить, зацікавивши своїм задумом, що обіцяє солідний прибуток, представників великого бізнесу. Цікава, смілива, прекрасна ідея Мак Аллана, але її реальне здійснення пов'язане з величезними жертвами і стражданнями будівельників, що працюють в жахливо важких умовах в напруженому виснажливому темпі...

Гарин-Михайловский Н. Г. Студенты ; Инженеры / Н. Г. Гарин-Михайловский ; [худож. А. И. Когановский]. — Москва : Московский рабочий, 1985. — 476 с.

Микола Гарин-Михайловський — російський письменник, публіцист, інженер-будівельник залізниць, який запропонував проект будівництва Транссибірської магістралі через річку Об.

У своїх творах автор описував те, що було йому добре знайоме: особливості будівництва залізниць того часу, звичаї, що панують на будівництві, та настрої інтелігенції, особливо молоді.

«Инженеры» — заключная часть автобиографической тетралогии. До неї входять також романи: «Дитинство Тьомі», «Гімназисти» та «Студенти». За жанром — суміш виробничого роману та сімейної саги. Перед читачем постає вже двадцятип'ятирічний молодий чоловік, випускник інституту шляхів сполучення, для якого сталося те, «к чему четырнадцать лет стремился с многотысячным риском сорваться». Після закінчення інституту Артемій Карташев хоче знайти роботу, де не беруть хабарів.

Черных И. В. Мгновенья вечный след : роман / Иван Черных ; [худож. И. Суслов]. — Москва : Сов. писатель, 1990. — 416 с.

Иван Черных — автор романів «Нельотна погода», «Гарантую життя», «Правий берег», «Злий вітер афганець», «Бакси не пахнуть», «Гадюка на грудях», «Бандит і опер» та інших. За роман «Злий вітер афганець» удостоєний Премії Костянтина Симонова. За повісті «Тривожні висоти» зняті два фільми: однойменний документальний і художній — «Гарантую життя».

Роман «Миті вічний слід» присвячений людям рідкісної професії — творцям і випробувачам засобів порятунку літальної техніки — парашутів і катапульт. Головні герої роману — конструктор Юрій Веденін, випробувачі Ігор Ареф'єв і Андрій Батуров — проходять складний і тернистий шлях, відстоюючи свої принципи. У гострих конфліктних ситуаціях розкриваються їх висока моральність, вірність обов'язку, саме ті риси характеру, які допомагають довести розпочате до кінця.

Патреев А. И. Инженеры : роман / А. Патреев ; [авт. послесл. Г. Егоренкова]. — Горький : Волго-Вятское кн. изд-во, 1985. — 400 с.

До створення роману «Інженери» Олександр Іванович Патреев приступив в 1933 році і завершив роботу на початку 1941 року. Після війни письменник знову повернувся до роману і протягом десяти років (1955–1966) наполегливо працював над його новою редакцією.

Роман розповідає про будівництво Горьківського автомобільного заводу. Герої роману не лише молоді фахівці: інженери-монтажники, ливарники, металісти, а й рядові будівельники автозаводу, вчорашні сільські жителі для яких це будівництво — «сотворение мира». Автор зумів передати напружену, неповторну духовну атмосферу та велич будівництва. Його герої не лише будують автомобільний завод... вони живуть цим будівництвом, саме тут зароджується їх любов, тут вони сваряться і миряться, тут вони працюють і влаштовують своє майбутнє щасливе життя.

ИНЖЕНЕР
СЕВЕРЦЕВ

Г. Лезгинцев

Лезгинцев Г. М. Инженер Северцев : роман / Г. М. Лезгинцев ; авт. послесл. Ю. Лопусов ; худож. П. Н. Пинкисевич. — Москва : Профиздат, 1980. — 336 с. : ил., портр.

Роман «Инженер Северцев» — друга книга трилогії «Рудознавці». У трилогію входять твори: «У тайговій стороні», «Инженер Северцев», «Рудознавці», які присвячені людям важкої і мужньої професії — золотопромисловців. Місце дії — місто Зареченск, розташоване в глибині Сибіру. У романі стикаються люди різних характерів і прагнень. Багато уваги автор приділяє питанням виховання молодого покоління.

Автору, гірському інженеру, доктору технічних наук, добре знайомі його герої, адже він і сам після закінчення Ленінградського гірничого інституту працював на золотих копальнях Сибіру, пізніше довгі роки керував інститутом «Гідрозолотоцветметпроект».

Вишняков В. А. Конструкторы : повесть / Василий Вишняков ; [авт. предисл. В. А. Вишняков ; худож. А. И. Кретов]. — Москва : ДОСААФ СССР, 1990. — 256 с.

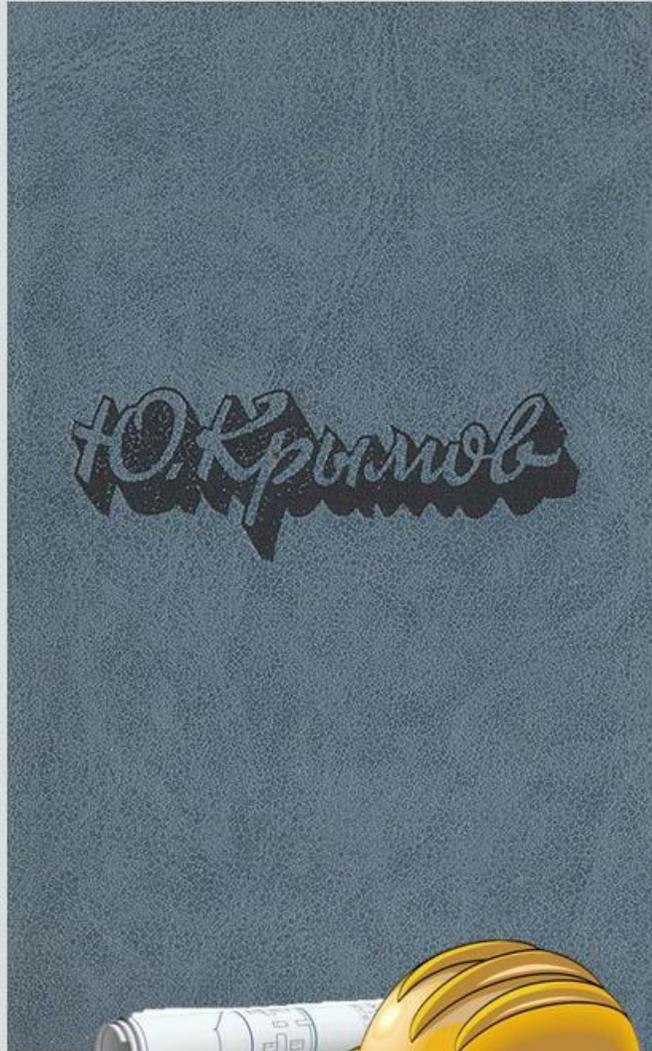

У центрі оповідання — життя і діяльність головного конструктора Т-34 лауреата Державної премії М. І. Кошкіна та провідного конструктора КВ, згодом тричі Героя Соціалістичної Праці, лауреата Ленінської і Державних премій Н. Л. Духова. Працювали видатні конструктори, по суті, одночасно (танки Т-34 і КВ прийняті на озброєння в один і той же день - в грудні 1939 року), але в різних колективах і навіть в різних містах. Звідси і дещо незвичайна форма повісті — в першій частині розповідається про створення Т-34, а в другій і третій — КВ, інших важких танків і самохідно-артилерійських установок.

Головним для автора було правдиво показати М. І. Кошкіна та Н. Л. Духова, чиє яскраве життя і творчий подвиг можуть служити надихаючим прикладом для молоді.

Крымов Ю. С. Танкер «Дербент» ; Инженер : повести / Ю. Крымов ; [авт. предисл. Н. Оттена ; худож. Н. Васильев]. — Ленинград : Худож. лит., 1983. — 344 с.

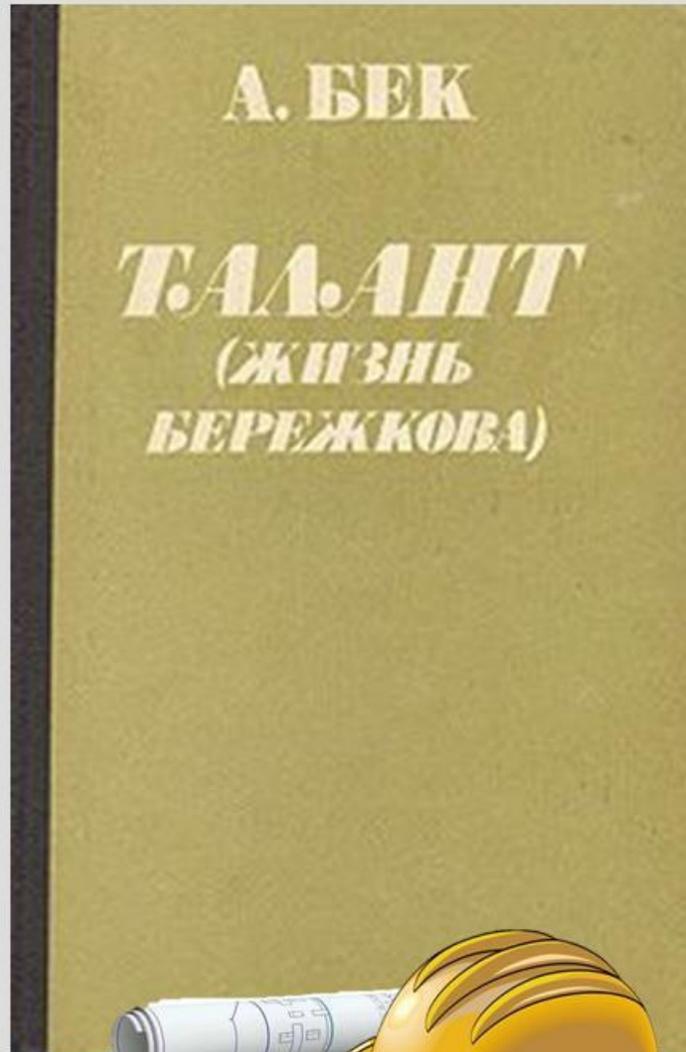
Повісті Юрія Кримова — «Танкер "Дербент"» і «Інженер» показують трудовий ентузіазм робітників, інженерів перших п'ятирічок на Каспії.

Місце дії в повісті Кримова «Танкер "Дербент"» — Каспій, судноремонтний завод і одне з суден пароплавства — нафтовий танкер «Дербент». Його команда ризикуючи кораблем і власними життями, йде на допомогу товаришам, у яких на борту сталася пожежа. Не кожен член екіпажу витримує випробування, але моряки з честю виходять зі складної ситуації.

У повісті «Інженер» показано бюрократичне переродження людини, який загруз у чиновануванні і кар'єризмі.

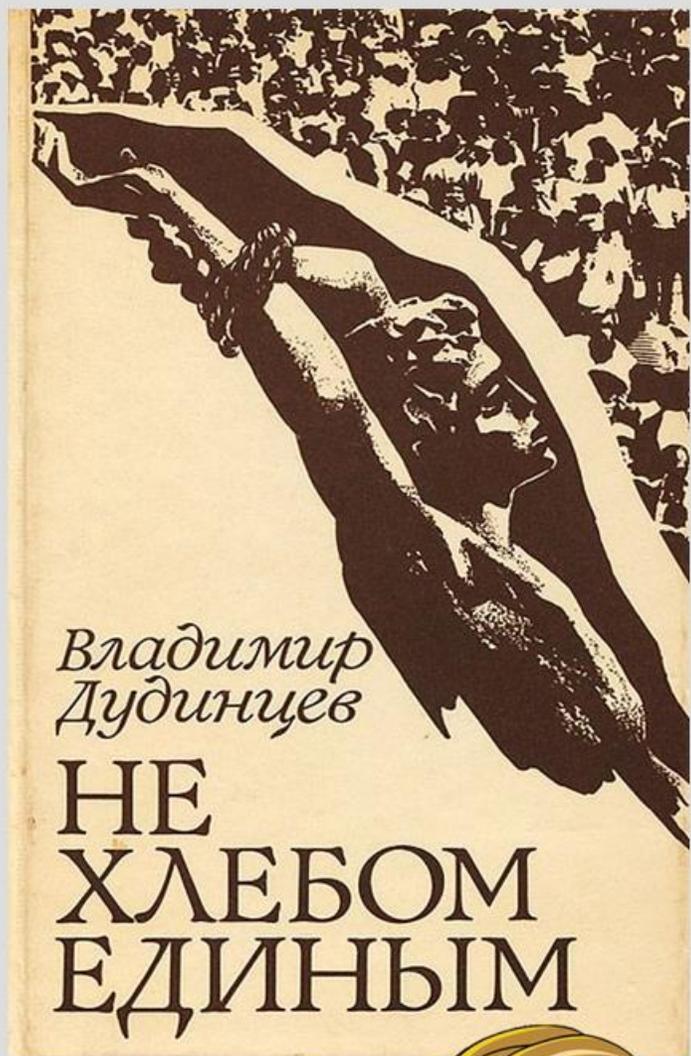
Ці дві повісті, за задумом автора, повинні були увійти в трилогію «Люди індустрії», але написати її йому завадила війна.

Бек А. А. Талант (Жизнь Бережкова) : роман / А. Бек ; [худож. В. Виноградов]. — Москва : Сов. писатель, 1983. — 496 с.

Роман О. А. Бека вперше було опубліковано в журналі «Новий світ» у 1956 р. під назвою «Талант». Прототипом головного героя роману Бережкова слугувала постать конструктора авіадвигунів Олександра Олександровича Мікуліна.

У Олександра Бека вийшла дивовижна, дуже жива, захоплююча і закінчена історія, він яскраво і точно передав в ній пристрасть інженерів-конструкторів до створення нової техніки. Ця пристрасть допомагала їм долати всі перешкоди на шляху до заповітної мети. Для головного героя роману сенс життя і творчості це можливість розробити ідею, знайти їй вираз в металі, зробити з ідеї річ і пустити її в хід. На його думку «для інженерів життя єсть яростное стремление вперед: инженер, человек техники, кто хочет жить вместе с веком, никогда не должен отставать от времени, от экспреса современности».

Дудинцев В. Д. Не хлебом единым : роман / Владимир Дудинцев ; худож. Г. Максименков ; авт. предисл. В. Д. Дудинцев. — Москва : Сов. писатель, 1990. — 416 с. : ил., портр.

Роман розповідає про драматичну долю талановитого інженера-винахідника Дмитра Лопаткіна. Комісований через поранення колишній робітник автозаводу працює шкільним вчителем фізики в невеликому сибірському містечку. Він створює машину для відливання труб. Протягом всієї розповіді Лопаткін намагається впровадити свій винахід у виробництво і в кінці кінців домагається своєї мети. Автор роману оптимістичний в тому, що бюрократична державна машина не зжерла Лопаткіна, як багатьох до нього і після.

Книга була вперше опублікована в 1956 році і викликала тоді гучний скандал — не стільки літературний, скільки політичний. Багато «шістдесятників» до сих пір вважають, що саме з цієї книги почалася хрущовська відлига. З тих пір пройшло вже майже півстоліття, але сюжет роману актуальний і понині.

Толстой А. Н. Аэлита ; Гиперболоид инженера Гарина / Алексей Толстой. — Куйбышев : Куйбышевское кн. изд-во, 1983. — 448 с.

Науково-фантастичний роман «Гіперболоїд інженера Гаріна» — неймовірна історія вченого, що мріє здобути владу над усім світом за допомогою теплового чудопроменю, який обернувся в його руках грізною зброєю.

Гарін мріє кардинально змінити суспільний устрій. У центрі буде сам Петро Гарін, геніальний диктатор, він має право на все. Поряд з диктатором — кілька мільйонів пар патриціїв, які віддаються насолоді і творчості. Для забезпечення безтурботного життя патриціїв працюють трударі. Над трударями буде проведена операція на мозку, яка позбавить їх здатності обурюватися та протестувати. Також на острові проживатиме група людей, що призначена виключно для розмноження. Всі інші люди не потрібні і підлягають знищенню ...

Уэллс Г. Человек-невидимка ; Машина времени ; Рассказы / Герберт Уэллс ; худож. Е. П. Суматохин. — Москва : Юрид. лит., 1982. — 384 с. : ил.

Про що ми думаємо, коли говоримо про далеке майбутнє? Надприродний розвиток технологій на благо всього людства, польоти на далекі планети та зірки, небувалий розквіт культури, прогрес у всіх сферах життя і діяльності ... Гарна картинка. Але як все це буде в дійсності? Що там буде з людьми, зі світом, з нашою планетою через багато тисяч і мільйонів років? Відповіді ніхто поки не знає ...

Герберт Уеллс в своєму романі «Машина часу» представив читачам свій прогноз розвитку світу. Разом з Мандрівником у Часі, читач переноситься в далеке майбутнє, в 802701 рік і бачить яким стало життя людства за цей час. Світ, який він бачить, дуже далекий від наших ідеалізованих уявлень про майбутнє...

Багряний І. П. Тигролови : роман / Іван Багряний. — Київ : Український письменник, 1999. — 216 с.

Роман «Тигролови» Івана Багряного — один із найкращих пригодницьких романів в українській літературі ХХ ст., у якому автор зумів показати жорстокість і ницість тоталітарного режиму на прикладі долі однієї людини.

Головний герой твору, молодий український інженер-авіатор Григорій Многогрішний, правнук гетьмана Дем'яна Многогрішного. Юнака засуджують на 25-річне ув'язнення, та висилають до Сибіру на вірну смерть. Але завдяки хитрощам і сміливості він тікає з потяга і потрапляє до тайги, де випадково врятував від ведмедя дівчину Наталю і після цього потрапив до родини Сірків. Разом з родиною Сірків Григорій ходить на полювання, пантування, ловить тигра. Але весь час його не відпускає тривога за майбутнє. Йому подобається донька Сірка — Наталка, і це додає душевних переживань: якщо його знайдуть, то може постраждати й вона...

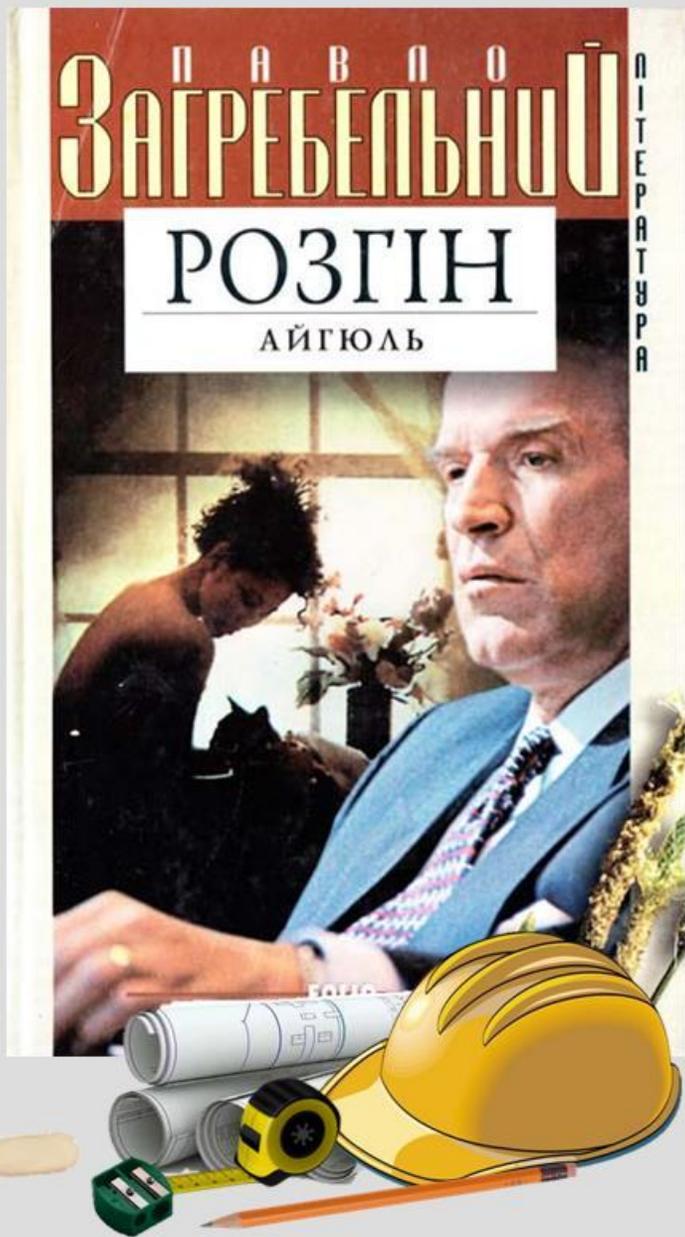

Загребельний П. А. Розгін : роман в 2 ч. / Павло Загребельний ;
худож.: Л. Е. Чайка, І. В. Осипов. — Харків : Фоліо, 2003. — 2 ч. —
(Література).

У романі розповідається про незвичайну людську долю, в якій переплелися страждання і радість перемог, біль втрат і надія на щастя.

Петро Карналь з перших днів війни добровольцем пішов на фронт, три роки був на передовій, а потім — полон і пекло концтаборів. Несила уявити, що йому довелося пережити. І попри все він вистояв, вижив і саме з тих страшних часів виніс вміння цінувати думку, бо знав: поки в тобі б'ється думка, ти — людина. Навчаючись в університеті і коли вже став вченим, Карналь завжди мав просто болісну потребу мислити, то був спосіб його існування, призначення в житті. І було в нього ще прекрасне і водночас трагічне кохання, його Айгюль. Чарівна й загадкова жінка, яка подарувала йому свою безмежну любов, свій дивовижний талант. Вони були мов єдине ціле, і він уявити не міг, що доля може колись розлучити їх...

Булгаков М. А. Пьесы / Михаил Булгаков ; авт. предисл. В. В. Новиков ; худож. Б. Маркевич. — Москва : Сов. писатель, 1987. — 656 с.

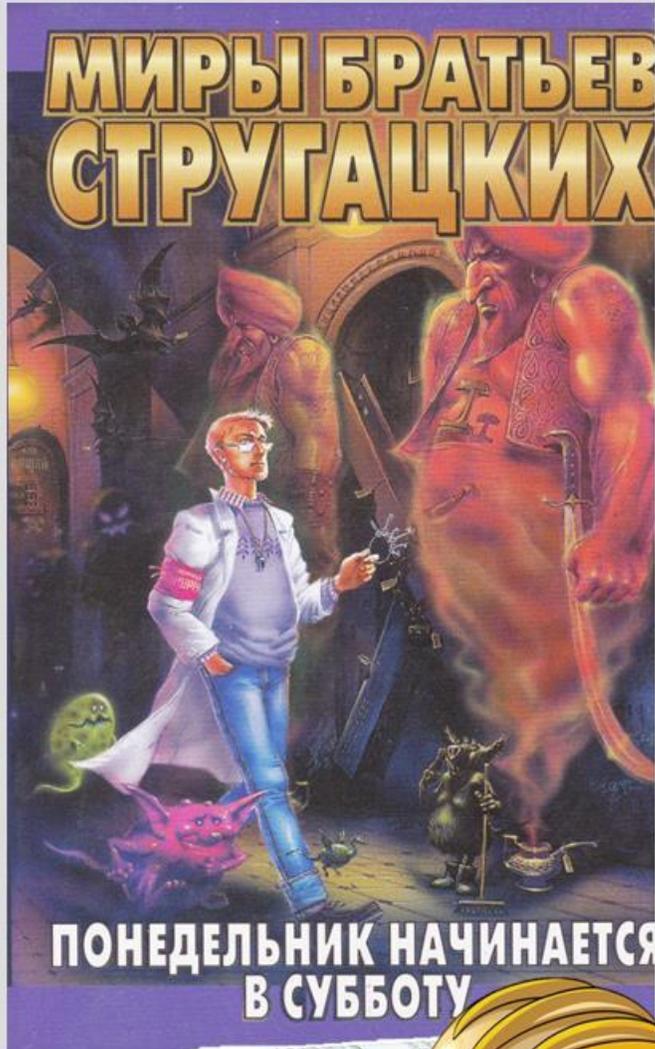

До збірки увійшла п'єса «Блаженство (Сон інженера Рейна)», написана в 1934 році. За життя автора не ставилася і не публікувалася. Вперше опублікована в 1966 році. На її основі створена п'єса «Іван Васильович».

Головний герой п'єси Євген Миколайович Рейн — талановитий інженер-винахідник, у якого всі думки зайняті лише новими дослідженнями. Те, що дружина йде від нього не дуже засмутило вченого, адже йому вдалося завершити свій найсміливіший експеримент — створити машину часу.

Бажаючи продемонструвати безпечність свого винаходу інженер Рейн відкриває вікно в минуле, в часи царя Івана Грозного. Проте в подальшому події розгортаються так, що Євген Михайлович разом з випадковими свідками свого експерименту потрапляє в далеке майбутнє, в 30 квітня 2222 року...

Стругацкий А. Н. Понедельник начинается в субботу ; Сказка о Тройке : фантастические повести / А. Н. Стругацкий, Б. Н. Стругацкий ; авт. послесл. С. Переслегин ; худож.: А. Карапетян, А. Дубовик. — Москва : АСТ ; Санкт-Петербург : Terra Fantastica, 2001. — 608 с. — (Мирь братьев Стругацких).

Молодий програміст з Ленінграда Олександр Привалов під час літнього відпочинку зустрічається з двома інженерами, які вербують його на роботу в Науково-дослідний інститут чарів та чаклунства. Від природи Олександр володіє особливим складом розуму, що дозволяє йому сприймати і приймати магичні речі, які з ним відбуваються. Ірраціональне герой не заперечує, а намагається за допомогою наукового підходу пояснити.

Є в повісті і машина часу, але перекосить вона не в звичайне минуле-майбутнє, а в світи, створені творчою уявою людей: письменниками, художниками, композиторами. Магія, казка і технології так тісно і гармонійно переплітаються, що книга оживає і здається, що такий інститут точно десь є. Його просто не може не бути!

Верн Жюль. В погоне за метеором : роман ; Драма в воздухе ; Блеф : рассказы / Жюль Верн. — Алма-Ата : Наука, 1988. —286 с. — (Научная фантастика).

Ця дивна історія сталася в місті Уастоне, штат Вірджинія, між близькими друзями і одночасно суперниками — доктором Сіднеєм Гьюдельсоном і містером Діном Форсайтом, одержимими однією пристрастю — астрономією. Бажання відкрити якесь небесне тіло першим, хоча й трохи затьмарювало їх дружбу, однак не завадило їм в один прекрасний день призначити день весілля племінника містера Форсайта — Френсіса Гордона та доньки доктора Гьюдельсона — Дженні. Та ось одного разу, Дін і Сідней одночасно помічають величезний метеор-супутник, що повністю складається з найчистішого золота. Між друзями розгорається ворожнеча за володіння метеором.

Тим часом юний паризький винахідник Зефір Ксірдадь конструює пристрій, здатний управляти рухом метеора, і вирішує будь-що роздобути космічну брилу...

Верн Жюль. Властелин мира : научно-фантастические романы : пер. с фр. / Ж. Верн ; [худож. А. Б. Жуковский]. — Киев : Молодь, 1983. — 280 с.

«Володар світу» — науково-фантастичний роман французького письменника Жюль Верна, написаний в 1904 році. Він є продовження роману «Робур-завойовник» і оповідає про відважного винахідника Робур. Дія роману «Володар світу» відбувається вісімнадцять років потому — вже на початку ХХ століття.

Немає такої стихії, яку не зміг би підкорити герой роману «Володар світу». Він створив дивовижну машину, яка поєднувала в собі функції швидкісного автомобіля, морського судна, підводного човна і ... літального апарату! Уряди провідних країн світу готові заплатити будь-які гроші талановитому винахіднику. Однак він невловимий — адже ніхто не в змозі наздогнати його ні на суші, ні на морі і вже тим більше під хмарами. Він з'являється раптово то тут, то там, і ніхто навіть не знає, хто цей таємничий конструктор, який проголосив себе «Володарем світу».

З представленими в медіа-огляді виданнями Ви можете познайомитися в бібліотеці НТУ «ХПІ». Детальна інформація про місце знаходження книг в електронному каталозі бібліотеки на сайті: <http://library.kpi.kharkov.ua>

При підготовці презентації використані матеріали сайтів:

<https://www.livelib.ru>

<http://flibusta.is>

<https://www.voddb.ru>

<https://uk.wikipedia.org>

та ін.